

PRZEWODNIK DOBREGO SĄSIEDZTWA

Dlaczego powstał ten przewodnik?

Polska wieś staje się coraz atrakcyjniejszym miejscem do zamieszkania, a migracja mieszkańców miast na wieś jest coraz powszechniejszym zjawiskiem, również w Małopolsce. Nowi mieszkańcy oczekują ciszy, spokoju, przyjaznego środowiska i czystego powietrza. Rzeczywistość nie jest jednak tak sielankowa. W codziennej działalności rolniczej nie sposób uniknąć nieprzyjemnych woni, odgłosów zwierząt, łoskotu maszyn. Coraz częściej zdarza się, że osoby, które przeprowadziły się na wieś, wzywają policję żądając ukarania rolnika jako „sprawcy” uciążliwego hałasu, pyłu, zapachu.

Do Małopolskiej Izby Rolniczej zgłaszają się zarówno mieszkańcy wsi, którzy – nie znając specyfiki pracy rolnika – uważają się za „poszkodowanych”, jak również rolnicy „odwiedzani” przez policyjne patrole lub – co gorsza – znajdujący śruby zawieszane w kukurydzy...

Nie mamy wątpliwości, że istnieje potrzeba integracji „nowych” mieszkańców wsi ze środowiskiem wiejskim i podjęcia działań na rzecz wzajemnego poznania się, które pozwoli na lepsze zrozumienie i zgodne funkcjonowanie społeczności wiejskiej.

Zamieszkując na tym samym terenie tworzymy swego rodzaju wspólnotę – żyjemy koło siebie, nasze dzieci chodzą do tych samych szkół, robimy zakupy w tych samych sklepach, borykamy się z podobnymi problemami. Wzajemna niechęć, ignorowanie się, to główna przyczyna konfliktów, które często przekształcają się w wieloletnie batalie pomiędzy zwaśnionymi stronami. Zadbajmy więc o dobre relacje z ludźmi, którzy żyją i pracują tuż za płotem, i dzięki którym na naszych stołach nie brakuje naszych ulubionych potraw.

Poznajmy się, aby lepiej się zrozumieć!

POZNAJ LEPIEJ MAŁOPOLSKIE ROLNICTWO

W Małopolsce znajduje się ponad 140 tys. gospodarstw posiadających użytki rolne o łącznej pow. 687,3 tys. ha, co stanowi 4,2% pow. gospodarstw w kraju. W sektorze rolniczym pracuje 272,8 tys. osób. Na tle innych województw mamy niski udział arealów pod zasiewami, a wysoki udział łąk i pastwisk, sadów, ogrodów przydomowych oraz lasów.

Produkcja zwierzęca w Małopolsce:

- bydło ogółem - 169 tys. szt.
(w tym 71,7 tys. szt. krów mlecznych)
- trzoda chlewna - 1 35,9 tys. szt.
- owce - 79,3 tys. szt.
- drób - 4 863,1 tys. szt. (w tym 95,2% to kury)
- pszczelarstwo: 8 751 pszczelarzy; 148 017 rodzin pszczelich (najwięcej w Polsce, bo 9,7 rodzin na 1 km²); produkcja 2,1 tys. t miodu.

Produkcja roślinna w Małopolsce:

- zboża podstawowe - 180,1 tys. ha; zbiór: 641 tys. t
- ziemniaki - 23 tys. ha, zbiór: 470,7 tys. t
- rośliny przemysłowe (rzepak, buraki) - 16,3 tys. ha
- produkcja owoców (z drzew i krzewów) - 121,4 tys. t
(w tym 93,3 tys. t jabłek)
- produkcja warzyw - 445,1 tys. t
(w tym 229 tys. t warzyw kapustnych)

853 małopolskie gospodarstwa produkują żywność ekologiczną

WIEŚ JEST:

Dla nas:

- miejscem naszego życia
- miejscem pracy
- dziedzictwem kulturowym i ochroną krajobrazu

Fot. www.pixabay.com

Dla wszystkich:

- różnorodnością krajobrazów
- miejscem cichym i przyjemnym
- miejscem zachowanej natury

Fot. www.pixabay.com

Fot. J.Kalmuk

Dla was:

- miejscem odpoczynku
  - relaksu i rekreacji
- sportów zimowych i letnich

Fot. Archiwum MIR

Fot. www.pixabay.com

Od pokoleń rolnicy uprawiają ziemię
i dbają o ochronę wiejskiego krajobrazu.

Co to znaczy - być rolnikiem?

„Być rolnikiem” to pasja, ale przede wszystkim jest to *nasz zawód*.

Być rolnikiem, to:

- zapewnienie wyżywienia dla ludzi i zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego kraju
- współudział w tworzeniu wartości naszego regionu
- wytwarzanie zróżnicowanych produktów żywnościowych
- tworzenie krajobrazu wiejskiego z różnorodnych upraw.

Fot. Archiwum MIR

Fot. www.pixabay.com

Fot. Archiwum MIR

Dlaczego pracujesz wieczorem i w weekend?

Nasza praca zależy od pogody

Jeśli w dni robocze pogoda nam nie sprzyja musimy pracować w weekend. Czas zbiorów jest krótki, a warunki pogodowe bywają trudne. To dlatego zdarza się, że pracujemy w niedzielę lub do późnych godzin nocnych.

Fot. www.pixabay.com

Maszyny emitują hałas

Podobnie jak odgłos motocykla lub kosiarki każda maszyna wydaje swój dźwięk. Aby zmniejszyć niedogodności staramy się unikać pracy nocą w pobliżu domów.

Fot. www.pixabay.com

Pracujemy z żywymi istotami

Zwierzęta są żywymi istotami, wymagającymi codziennego karmienia i pielęgnacji. Rolnicy utrzymujący zwierzęta w gospodarstwach muszą dbać o zachowanie warunków ich dobrostanu. Dobremu samopoczuciu, zdrowiu oraz zachowaniom stadnym zwierząt sprzyja wypas na pastwiskach.

Fot. Archiwum MIR

Ziemia i zwierzęta karmią ludzi.

Dlaczego spowalniasz nas na drogach?

Fot. www.pixabay.com

W zależności od typu uprawy i pory roku czasami musimy korzystać z tych samych dróg co ty, nasze pola są rozrzucone w różnych zakątkach gminy lub w gminach sąsiednich.

Praca ze zwierzętami

Owczarstwo to jedna z tradycji małopolskiego rolnictwa – zwłaszcza na Podhalu. Podczas redyku* ruch drogowy na pewien czas zostaje wstrzymany. Może to powodować korki na drodze, ale nigdy nie trwają one długo. Przyczyną krótkotrwałego wstrzymania, czy spowolnienia ruchu na drodze może być również przepędzanie bydła w celu wyprowadzenia na pastwisko, lub zmiany miejsca wypasu.

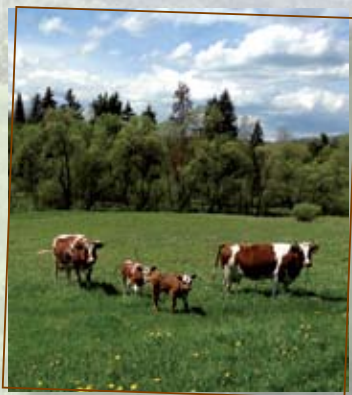
Fot. www.gorylajaz.pl

*Redyk – uroczyste wyjście pasterzy ze stadami owiec na wypas na górskich halach (redyk wiosenny) a także ich powrót z wypasu (redyk jesienny). pl.wikipedia.org

Fot. www.tatrasiedlce.info

Dzisiejsze redyki to, nawiązujące do tradycyjnego święta, atrakcyjne dla turystów, widowiska folklorystyczne.

Fot. www.pixabay.com

Skąd biorą się te przykre zapachy?

Każda istota ma swoje życiowe potrzeby

Zwierzęta, jak wszystkie żywe stworzenia, produkują odchody. To z nich powstaje obornik lub gnojowica służące do wzbogacenia, ziemi uprawnej.

Fot. www.pixabay.com

Fot. www.pixabay.com

Obornik i gnojowica to w 100% nawóz naturalny

Wywozimy na pole obornik lub gnojowicę ponieważ są to nawozy naturalne, które zawierają niezbędne dla roślin składniki pokarmowe w postaci związków organicznych. Nawóz ten wzbogaca glebę w próchnicę i poprawia wzrost roślin. Aby zmniejszyć niedogodności z tym związane unikamy rozrzucania go zbyt blisko domów.

Nieprzyjemny zapach ulatnia się i nie ma wpływu na zdrowie.

Dlaczego stosujesz zabiegi na roślinach?

Ochrona roślin

Tak jak każdy kto uprawia rośliny – w swoim ogrodzie czy na balkonie – chronimy rośliny przed chorobami i szkodnikami, aby uzyskać dobrej jakości produkty. Często wykonanie zabiegu jest konieczne aby uratować całe zbiory!

Fot. www.pixabay.com

Zgodnie z dobrą praktyką ochrony roślin wykonujemy zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zgodnie z zaleceniami ich stosowania tak, aby zapewnić zakładaną skuteczność przy minimalnej, niezbędnej dawce środków.

Celem rolnictwa jest wytwarzanie pól rolnych ale także ochrona zasobów środowiska, w tym różnorodności biologicznej. Chcąc pozostawać w harmonii ze środowiskiem rolnicy użytkują grunty w sposób zrównoważony.

Fot. www.pixabay.com

Fot. www.pixabay.com

Ma to kluczowe znaczenie dla poprawy i ochrony bioróżnorodności. Dlatego rolnicy pozostawiają tzw. obszary proekologiczne (zakrzaczenia, zadrzewienia, miedze, oczka wodne itp.), które stanowią miejsca bytowania, schronienia oraz pokarmu dla organizmów pożytecznych. Dzięki ich utrzymaniu rolnik może w pośredni sposób ograniczyć lub wyeliminować zużycie pestycydów.

Żeby żyło nam się lepiej wystarczy lepiej się poznać

Relacje międzyludzkie zależą od nas samych i od tego jak się względem siebie zachowujemy.

Podstawowe zasady utrzymania dobrosąsiedzkich relacji:

1. Bądźmy uprzejmi
2. Pomagajmy sobie nawzajem
3. Rozmawiajmy ze sobą
4. Szanujmy się wzajemnie.

Stosując się do tych prostych, uniwersalnych zasad możemy razem wieść spokojne życie na wsi, na której nadal produkowana będzie żywność, zachowane zostanie dziedzictwo kulturowe oraz wiejski krajobraz, charakterystyczny dla naszego regionu.

Fot. P. Hennig

Fot. www.pixabay.com

Nieznajomy to przyjaciel, którego jeszcze nie poznałeś.

Chcesz dowiedzieć się więcej?

Możesz dowiedzieć się więcej o działalności rolniczej udając się bezpośrednio do gospodarstw lub instytucji okołorolniczych. Opowiemy wam na czym polega nasza praca i jak wygląda nasze życie, a wy odkryjecie nasze gospodarstwa i nasze produkty.

Po pierwsze komunikacja!

Jest wiele możliwości nawiązania kontaktu i sposobności aby poznać się lepiej i utrzymać dobre relacje, oto kilka z nich:

- wizyta w gospodarstwie – najlepiej odwiedzić sąsiada :)
- lokalne imprezy: dożynki i święta plonów, wystawy rolnicze i ogrodnicze, targi rolne
- wizyty dzieci w zagrodach edukacyjnych (w Małopolsce jest ich 28) – znajdziesz je na: www.zagroda-edukacyjna.pl

- wypoczynek w gospodarstwach agroturystycznych – baza kategoryzowanych gospodarstw znajduje się na: www.agroturystyka.pl

- sprzedaż bezpośrednia produktów w gospodarstwie, czyli kupuj u rolnika. Adresy takich gospodarstw dostępne są m.in. na: www.malopolskiebazarek.pl, www.lokalnyrolnik.pl, www.odrolnika.pl

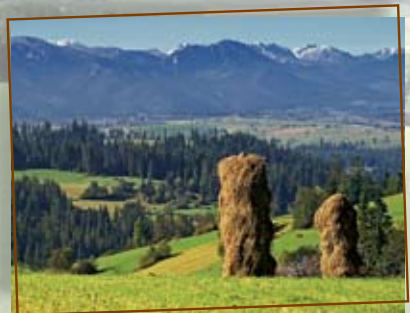
- INFORMATOR MIR i strona internetowa Małopolskiej Izby Rolniczej: www.mir.krakow.pl.

Fot. www.pixabay.com

Fot. Archiwum MIR

Fot. www.pixabay.com

Niniejsza broszura została opracowana i wydana przez Małopolską Izbę Rolniczą.

W opracowaniu materiału wykorzystano koncepcję publikacji wydanej przez Jeunes Agriculteurs Savoie (Zawodowy Związek Młodych Rolników z Sabaudii, Francja) pt. *Guide de bon voisinage de l'agriculture savoyarde*.

Tłumaczenie i opracowanie tekstu:
Joanna Krasicka, MIR

Korekta tekstu, skład i opracowanie graficzne:
Jolanta Katmuk, MIR

Fot. na okładce: www.pixabay.com

Kraków, wrzesień 2020 r.

Małopolska Izba Rolnicza

BIURO MIR W KRAKOWIE

os. Krakowiaków 45a/15
31-964 Kraków
tel./fax +48 12 643-17-62
tel. +48 12 643 16 87
e-mail: mir@mir.krakow.pl

Czynne od 7:30 do 15:30

Obsługiwane powiaty:

krakowski, myślenicki, chrzanowski, wielicki.

BIURO MIR W TARNOWIE

ul. Giełdowa 9
33-100 Tarnów
tel./fax +48 14 621-00-64
e-mail: mirtarnow@gmail.com

Czynne od 7:00 do 15:00

Obsługiwane powiaty:

dąbrowski, tarnowski, bocheński, brzeski.

BIURO MIR W NOWYM SĄCZU

ul. Bielowicka 39L/2
33-300 Nowy Sącz
tel./fax +48 18 441-41-55
e-mail: nsacz@nir.sacz.pl

Czynne od 7:00 do 15:00

Obsługiwane powiaty:

*nowosądecki, nowotarski, limanowski,
tatrzański, gorlicki.*

BIURO MIR W WADOWICACH

ul. G. Studnickiego 13
34-100 Wadowice
tel./fax: +48 33 823-26-58
e-mail: mirwadowice@onet.pl

Czynne od 7:30 do 15:30

Obsługiwane powiaty:

wadowicki, suski, oświęcimski.

BIURO MIR W MIECHOWIE

ul. Racławicka 27/4
32-200 Miechów
tel./fax: +48 41 230-80-88
e-mail: mir.miechow@gmail.com

Czynne: od 7:30 do 15:30

Obsługiwane powiaty:

miechowski, proszowicki, olkuski.